

PULA

Náczyhegyi Tükör-Spiegel

XVI. évfolyam

1. szám

Pula, 2005. július 30., szombat

Pula, Náczyhegy 2005

„Minden jó rendtartásnak feje és fundamentuma az isteni félelem és tisztesség...”

(A szőlőhegy 1817-ben írott törvénykönyvéből)

Helytörténeti folyóirat

Megjelenik minden évben július utolsó szombatján

Kiadja a Náczyhegyi Birtokosok Baráti Köre

Tiszteletbeli vezető: REMENYI Antal

Szerkesztők: NAGYPÁL Szabolcs és NAGYPÁL Csanád

Felelős szerkesztő: NAGYPÁL Gábor

Évértékelés

Az elmúlt esztendőben nagyon sok jelentős esemény történt a településünk életében. Megkezdődött a faluban a szennyvízcsatorna építése, elkészült a község rendezési terve, megkezdődött a Faluház részleges felújítása. E jelentősebb munkákon kívül, amelyekről még külön is írok, több kisebb, de nem kevésbé fontos dolog történt.

Beruházások

Az Állami Erdészeti Szolgálat (ÁESz) segítségével elkészült a Tálodra vezető „Grófi út” karbantartása, rendbetétele.

Táblák, padok és szemégyűjtők lettek kihelyezve a Tálodi-forrás környékén, elkészült egy vécé is a közelében. Remélhetőleg ezek hosszú ideig fogják majd szolgálni az erdőbe, a természetbe kilátogatókat.

Közös feladatunk lesz, hogy ezeket karbantartsuk és megóvjuk. Tataroztuk a Szent-Flórián kápolnát, ezt az Egyházközség, az Esterházy Károly Közalapítvány (EKK), a Települési és a Német Kisebbségi Önkormányzat közösen finanszírozta.

Megkezdtuk a Faluház felújítását is. Évről-évre egyre jelentősebb összegeket költünk, még a fokozott takarékoskodás ellenére is, a fűtésre.

Az elmúlt évben saját erőből a régi bejáratú üvegfal elé, egy korszerű, jól szigetelő, és nem utolsó sorban nagyon szép üvegfalat és bejáratú ajtót építettünk.

Idén a Balatoni Regionális Fejlesztési Tanácshoz (BRFT) benyújtott pályázatunkon kétmillió forintot nyertünk, amelyből és a hozzáteendő másik kettőből a homlokzat egyes részeit újítjuk fel, és kicseréljük a bejáratúhoz hasonlóan az összes nyílászárót.

Reméljük azt, hogy a beruházás hatása nagyon hamar jelentkezik majd a gázszámláinkon.

Falunap

Megtartottuk a szokásos rendezvényeinket, a karácsonyi ünnepséget, a nyugdíjnapot, valamint a falunapot is.

Minden rendezvényünk hagyományosan jó hangulatban, ugyanakkor elég nagy részvétel mellett zajlott.

Külön említeném meg itt az immár negyedik éve megrendezett falunapot, amelyre vendégeket is hívtunk, elsőre mindjárt egy egész falut: Öcsöt.

A két település között már régóta nagyon jó kapcsolat van, voltak már korábban is közös rendezvényeink. Nagy-nagy örömeinkre szolgál, hogy sokan megtiszteltek bennünket Öcsről, és eljöttek hozzánk.

A hagyományos, rangsorolás nélküli főzőverseny is sokaknak okozott szép élményt és persze teli gyomrot.

A borversenyen finom borokat kóstolhatunk, a vörösborokban az öcsiek, a fehérborokban a pulaiak bizonyultak jobbnak.

A műsor kapcsán nagyon jól esett MÉSZÁROS Ferenc polgármester elismerése gyerekeinknek, miszerint ők a jövőt mutatták be a műsorrakkal. Sokan vettek részt a különböző sport- és ügyességi versenyeken, talán csak a focibajnokságot fogjuk a jövőben elhagyni.

Csatornázás

Mire ez az írás megjelenik, remélhetőleg a község arculata már valamelyest rendezettebb képet mutat.

Sajnos, e beruházás minden akaratunk és törekvésünk ellenére is szinte az összes problémát „kitermelte”, amely csak előfordulhat.

Kezdve például azon, hogy a pulai csatornaépítésünket egybe kellett vonni Tótvázsony, Hidegkút és Barnag csatornázásával, és a nagyvázsonyi szennyvíztisztító korszerűsítésével és bővítésével.

Egy ilyen összetett beruházást nehezebb lebonyolítani, sok probléma adódik az eltérő érdekekből, a különböző műszaki és gazdasági akadályokból.

Egyszerűbben szólva: lehetne hivatkozni arra a bizonyos lóra, amely közös, valamint egy másikra, amely állatorvosi.

Az egész munka megkésve indult, mivel még hiányzott pályázati pénz, és a remélt pályázatot késve írták ki.

Ezt meg kellett várnunk a munkálatok kezdésével, mivel megkezdett beruházást nem támogatnak. Végül a remélt és hiányzó közel kétszáz millióval szemben, negyvenhat millió forintot nyert még a közös projekt.

A hiányzó forrás azt jelentette, hogy már az elején le kellett mondani az önkormányzati utak teljes aszfaltszönyegezéséről, csak a munkák által érintett szakaszok sávok helyreállítása jöhetett szóba.

A kiviteli tervek készítésénél kiderült, hogy az előzetes, egy végátemelős megoldás mű-

szakilag nem megvalósítható. Ezért szükség van még egy nagy átemelőre, amelyet a Kab-hegy utca és a Kastély közötti területen építettek meg.

A területet az Önkormányzat a tulajdonosoktól megvásárolta. Az egész kivitelezés során sajnos nagyon sok probléma fordult elő, hiába igyekeztünk minden munkafázist alaposan nyomon követni.

Az építéssel járó sok kellemetlenséget a pulaiak nagy türelemmel viselték, és azt kérem itt is, hogy még tartsanak ki egy kicsit. Tudom, hogy nagyon nagy méreg, ha valakinek a bejáróját már harmadszor szedik szét, de most kell megcsinálni mindent úgy, hogy a jövőben ne okozzon gondot.

Azt, hogy miért nem lehet egy hibát elsőre kijavítani, természetesen én sem értem. Hogy a faluban olyan kivitelező csapat is végzett munkát, akiknek a munkája kritikán aluli volt, szintén az előbb emlegetett közös ló okozta főként.

Voltak azért jó példák is szépen, mint a Kab-hegy utca, vagy a náczyhegyi nyomóvezeték fektetése. Az érdekeltségek befizetésével állandó probléma van, de ezt nem az okozza, hogy a pulaiak nem akarnak fizetni, hanem az OTP s a Csatornatársulat kapkodó, olykor halogató, de nem összehangolt tevékenysége miatt.

Talán az előbb hivatkozott anyagi nehézségek kapcsán sokan nem értik, hogyan készült el mégis a Kis utca és a Fő utca bizonyos szakaszainak a teljes pályás aszfaltozása.

A kivitelezőknek csak sávosan kellett volna ezen utcákat helyreállítani. De az önkormányzat hozzájárult még 3.3 millió forinttal, így a sáv helyett teljes aszfaltozást készítettünk.

Talán fölmerült, hogy a Kab-hegy utcát miért hagytuk ki, pedig ott is volt építés. Sajnos, nem volt már arra is forrása a településnek, meg ott a nyomvonal is elkerülte az aszfaltozott úttestet. Kérek szépen még egyszer mindenkit, hogy legyen türelemmel a csatornázás befejezéséig.

Én személy szerint kétszeresen is azon leszek, hogy községre nézve nem kis áldozattal járó munka és az azt követő helyreállítás a lehető leg-tökéletesebben készüljön el.

Szabadidőpark

A kisgyermekes szülők kérték a képviselőtestületet, hogy közös összefogással építsünk játszóteret a faluban. Több helyszínt mérlegelve a rendezési tervben is közparkként szereplő „Sós-vályúk” területét jelöltük ki erre a célra.

Itt nem kizárólag játszóteret, hanem egy kisebb füves pályát, szabadidőparkot is kívánunk

kialakítani a jövőben. E többfunkciós térség jól illeszkedik a Kovács-földeken és a házikertek felső részén kialakítandó házhelyekhez is.

Ebben az évben négyszázezer forintot tudunk költeni a terület rendezésére és a játszóeszközökre. Itt mondanék külön köszönetet azoknak, akik munkájukkal, munkagépükkel, üzemanyaggal és egyéb módon támogatták a terveink megvalósítását.

Kérek egyszersmind mindenkit, hogy aki teheti, segítsen továbbiakban is, hogy e területből az egész falu öröme egy minden korosztály által szívesen látogatott közpark legyen. (Talán ezt németül is le kellett volna írnom.)

Művészetek Völgye

Mire ezt a folyóiratot olvassuk, már a falunkban is megkezdődött a Művészetek Völgye fesztiválsorozat.

A korábbi esztendőkhöz képest Pula sokkal több programmal fogadja majd az ide látogatókat. A megnövekedett feladatoknak, remélem, az előző évekhez hasonlóan, ezúttal is meg fogunk felelni.

Úgy tűnik, hogy az itt élők is egyre nagyobb számban akarnak és tudnak is élni a rendezvény adta számos lehetőséggel. Remélhetőleg a nagy tömeg nem fogja túlságosan megterhelni a pulaiak csatornázáson megedződött idegeit.

Az idei évben is megtartjuk a hagyományos Náczihegyi Ünnepet. Nagyon remélem, hogy sokan találkozunk most is, az előző évekhez hasonlóan.

Jó dolog, ha csak pár órára is, kiszakadni a falubéli nyüzsgésből, és a műsort követően „egymás között” is meginni egy-két pohár bort.

Végezetül, kívánok mindenkinek jó szórakozást a Szőlőhegy és a Völgy ünnepén is!

KERTÉSZ Lajos
polgármester

Értékleltár Pulán

Sokan és sokfélék vagyunk mi, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖVH) munkatársai.

És van az úgy néha, hogy a sokféleségre egyszerre igény is mutatkozik. Így jártunk ezzel Pula községben is, amikor bekopogtunk REMÉNYI Antal (vagyis Tóni bácsi), a falu egykori polgármestere házának ajtaján.

És Tóni bácsi elkezdett mesélni, térképeket mutatni, dokumentumokat elővenni, a közreműködésével Puláról írott szakdolgozatokat minősíteni. Végül pedig egy kicsit szomorkodott is: „Mi lesz mindezzel, ha én már nem leszek?”

Akkor egymásra nézett az építész, néprajzos, művészettörténész, farestaurátor, és egyéb kézműves vándorlegény (s vándorleány), mert-hogy ők egy munkahelyen dolgoznak.

Egy szép júniusi napon tizenketten elindultunk (no nem szerencsét próbálni), hanem dolgozni.

A célunk az volt, hogy segítsük a létrejöttét egy olyan helytörténeti gyűjteménynek, amelyet folyamatosan látogathatnak majd az érdeklődők.

Az ott élőknek ismerniük kell a saját településük történetét, hányattatásait, teljes pusztulását, majd újraéledését.

Kell, hogy jó szívvel hallgassák, amikor öregjeik még egymást közt néha a német „ui”-bajor nyelvjárást beszélnek.

A fényképek tanúsága szerint némi eligazítás, megbeszélés és tanácskozás után, ki-ki azt a végét fogta meg a munkának, amelyhez igazán értett.

Az építész kollégánk fölmérte a ház állapotát, a farestaurátor pedig mindeközben beszerezte az elsődleges favédelemhez szükséges anyagot.

Hasonlóképpen, a művészettörténész kollégák egyenként leltárba vették a falusi élet tárgyait.

Például a régi iskola tanítási kellékeit, a paraszti háztartás eszközeit. Volt, aki söpört, volt, aki mosott, mindenki egyszerre tette a maga dolgát.

A falu jelenlegi polgármestere, KERTÉSZ Lajos, kedves gesztust gyakorolva meghívott bennünket ebédre, így az is körvonalazódott, hogy mi ezt a faluért tesszük.

Az itt lakó pulai embereknek szeretnénk fölillantani egy kicsit a saját múltjukat, megmutatni nekik a régi faluképet, fölidézni a régi élet

számos szépségét de egyszerismind a nyomorúságait is.

A hivatal fotóarchívumában rátaláltunk különböző, az 1957-es esztendőben készült pulai fölvételekre, amelyekből szeretnénk a legszebbeket kiállítani.

És hogy hűek legyünk saját hivatalunkhoz, műemléki sétát vezetünk a Művészetek Völgye rendezvény ideje alatt minden nap a falu szépségeihez.

Ennek keretében elmegyünk először is a templomhoz, majd a Szent Flórián-kápolnához, továbbá a temető jellegzetes fejfáihoz, és a tálodi kolostorromhoz, valamint a Fő utca jellegzetes házaihoz is.

A régi iskola épületébe beköltözünk, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖVH) könyveivel és a folyóirataival.

Ezáltal csöndes perceket és egyben megnyugvást is biztosítunk minden oda betérő vendégnek.

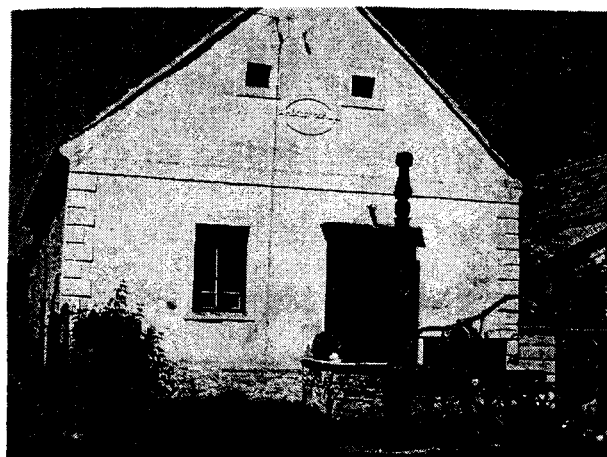
Ha ama kifejezést mondjuk az embereknek, hogy „környezetvédelem”, akkor azonnal beugrik a szelektív szemégyűjtés, flakonok összetaposása, s minden egyéb sokat hallott dolog.

Ha azonban azt a szót mondjuk, hogy örökségvédelem, sajnos, a legtöbbször nem jut eszükbe semmi.

Nagyon azt szeretnénk, hogy ha Pulán azt a kifejezést mondjuk majd, hogy „örökségvédelem”, akkor az ott élő embereknek eszébe jutna sok minden:

A régi fényképek, a tárgyak, a gyűjtemény, a műemléki séta, és Tóni bácsi, aki mind ezt a kezünkbe adva megörökítette.

KERTÉSZ Margit

(SÜLLÖS János fényképe)

A pulai házakról

(Részletek a *Telek, udvar, ház Pula községben* című tanulmányból)

A települések utcáit járva a legritkábban figyelünk föl arra, hogy a lakóházaknak a telken elhelyezkedése tulajdonképpen milyen módon is történt. Szánjunk most néhány percet arra, hogy megismerjük, a házak a telkeken hogyan épültek föl Pula községben a harmadfél évszázad alatt.

A beltelek tulajdonképpen két részre oszlik: egyrészt a mezőgazdaságilag nem művelt udvarra, másrészt az attól a pajtával elválasztott kertre. Az udvar részen vannak a lakóházak és az egyéb célokat szolgáló különféle épületek.

A németekkel telepített Veszprém megyei falvak Pula, Vöröstó, Márkó, Veszprémfajsz és Hidegkút. Ezek jobbágytelkeire jellemző az udvar keresztben lezáró, és a kerttől elválasztó, az oldalhatárra merőlegesen épített pajta.

Az udvar beépítési rendje függött a gazdálkodástól, és meghatározó volt a féltelkekre osztás utáni helyzet. A negyven féltelkekre osztott valahai jobbágytelken a házak elhelyezkedése háromféle módon történt.

A korábbi húsz telekből hatnak az udvarát nem felezték meg, így maradt meg két-két háznak a közös udvar. Napjainkban is közös udvarban állnak a Fő utcában a felső soron a 12–13.; 14–15.; 16–17. és a 25–26. számú, az alsó soron pedig a 79–80. és 83–84. számú házak.

Ez utóbbi esetben a két lakóház egymás végében, egymással egybeépítve a keleti telekhatáron épült föl. A jobbágytelkek és az udvar tényleges kettéosztása esetén a lakóház elhelyezése kétféle módon valósult meg.

A lakóházakat vagy az osztott telek egyik oldalhatárán helyezték el, vagy a korábbi egész telket felező közös új telekhatárra a két házat egymás után, de egymáshoz építették.

Ez esetben a két ház mindegyike más-más irányba nézett, azaz más oldalról volt a bejárata. Az így egymás mögé rakott házak esetében nincs egységes építési gyakorlat a faluban.

Az eltérés abból adódik, hogy az utcával közvetlenül érintkező ház vagy a keleti, vagy pedig a nyugati oldalhatáron áll, a hátsó ház pedig ennek pont az ellenkező oldalán.

A zsellérek által lakott fundusok és házak is feleződtek. Ennek idejéről nem áll rendelkezésre pontos adat. Az bizonyos, hogy a XX. sz. elejétől a mai 3–4., 62–63., valamint a 90–91. számú telkek immár megosztottak voltak.

A XX. sz. végére megmaradt ez az állapot, ama különbséggel, hogy a 3–4. sz. telek egy

család tulajdonába került. A zsellérlakások esetében is eltérő elhelyezési módot találunk.

A 3–4. sz. házak közös udvarosak voltak. Még ma is föllelhető a felező telekhatárra egymás végébe épített volt zsellérház a Fő utca 67, a 90, és 91. számú házak esetében. De a volt a Fő utca 6. és 7. számú volt pásztorházak is így épültek.

Két olyan lakóház van a faluban (zsellérek lakták korábban), melyek a telek közepén épültek. Ilyen az alsó faluvégen az 1. s a 93. sz. ház.

Nyugati telekhatárra építették a 2. és a 92. számú, keleti telekhatáron áll a 8., a 9. és a 94. számú lakóház. Érdemes a Fő utcának a templommal szembeni részét is hasonlóképpen szemügyre venni.

Ez az 59–66. számú nyolc ház az északi oldalra épült, az 59. számú kivételével, amely nem az úrbéri időkből való. A mai 62. és 63. számú házak telkét később osztották meg.

A nagyjából Kelet–Nyugat irányú Kis utcában már a XVIII. sz. végén csak az utca északi oldalát építették be tizenkét házzal.

Ezek közül tizenegy a keleti telekhatárra, az utolsó, az 53. számú ház a telek közepére épült.

Pulán a volt jobbágyházak és zsellérházak elhelyezésének okát az 1700-as évek és a tizenkilencedik század eleji körülményekben és lehetőségekben, valamint az akkori kor adottságaiban kell kutatnunk.

Jó dolog ez, és bizony örülünk, hogy a régi falusi világ a házainkban ma is megmutatkozik. Az első kolónusok, telepések és azok közvetlen utódaik lelki és szellemi gazdagságát őrzi ma is a falukép.

REMÉNYI Antal

(SÜLLŐS János fényképe)

A barátság önzetlenségéről ismerszik meg

FISCHER Jóska emlékére

FISCHER Jóska kinek-kinek szomszédja, iskolatársa, de mindenkinek barátja volt a szülő- és szomszédos falubeliek, a náczyhegyiek, egykori munkatársai körében.

Ha sírjánál számvetésre készülünk az életmű és a koporsó bezáródása után, elmondhatjuk Szent Pállal: „utamat megfutottam, harcomat megharcoltam, hitemet megtartottam.”

Rendkívüli időben született: pontosan abban az évben, amikor Európa nyugati és keleti felén emberek millióit pusztító totális diktatúrák jöttek létre.

Iskolába indulása napján tört ki a második világháború, amelynek következtében az egykor négyszázötven lelkes szülőfalujából idegen érdekért határainkon túlra hurcolták a falu elejét és erejét kitévő fiatal férfiakat. Nagyobbik részük sohasem tért haza, vagy hosszú keserves hadifogság után megtörten érkezett.

Ő és iskolatársai még nem voltak tizenkét évesek, amikor az első leventekiképzésen már a puskatartást és -forgatást gyakorolták a mai Kabhegy utca melletti erdei tisztáson. A második foglalkozást már eltörölte a falun átvonuló frontvonal.

Egy olyan korszak szakadt az édesanyjától csak a látását, vallását és nevét öröklő fiatalra, amely megvetette, üldözte és megalázta az istenhitben élő embert.

Ő ebben a korszakban tizenöt évig ministrált, első fizetésétől kezdve haláláig előfizette – a faluban egyedülként – a római katolikus hetilapot, az Új Embert.

Minden itt miséző káplán és plébános nosztalgiával emlékezett azokra a gyönyörű húsvéti oltárookra, az egész falut megmozgató úrnapi körmenetek virágkapuira, a toronyzenés karácsonyi éjféli misékre, amelyek előkészítésében jelentős szerepet vitt évtizedeken keresztül, ingyen. Soha nem is jutott eszébe valamiért is pénzt kérni.

Már iskolás korában észlelték tanítója s osztálytársai, hogy jó előadó, tevékeny közéleti ember. Ezen adottsága megmaradt az utolsó évéig. A falu életét meghatározó tanács- s önkormányzati ülésekre eljárt, el is mondta véleményét.

Nem egy ünnepségen vagy temetésen az ő szavai hatoltak belénk legmélyebbre, maradtak meg legtovább, mert ő mondta a legjobban összefogott beszédet. A szónoki képességei sokakat a

falusi ember tiszteletére és megbecsülésére készítettek. Meglepetést keltettek.

Emlékezzünk a falu híres szülőtte, az irodalomtörténész HARMATH István temetésére, amikor tanárok, költők, múzeumi és megyei vezetők búcsúztak tőle, és utoljára odalépett a sírhoz a mi Jóskánk, fehér, kigombolt ingnyakkal, és tömören, érthetően és lényegre törően – a korábbiakhoz képest is – igényesebben foglalta egybe érzéseinket, gondolatainkat, és amit Pista bácsi ránk örökül hagyott.

FISCHER Jóska – vagy ahogy a magyar származású német külügyminiszterrel névazonossága alapján hívtuk a hegyen –: Jóska FISCHER mindenkivel megtalálta a hangot, falubélivel, szomszédal, némettel, franciával, osztrákkal, asszonnyal, férfival és gyermekkel, régi borivó cimborával és egykori munkatársaival. Mindannyian gyászolják is, akik találkoztak vele.

Nem szabad szó nélkül hagyni a családját. Későn nősült. Három gyermekével magára maradt anyát hozott a házába s ennek köszönhetően gyermekei, azok házastársai s hét unokája révén 13 fővel gyarapodott az akkoriban csak 208 lakosú Pula népessége. Egyedülálló vállalkozás.

Amint az is ritka, hogy valaki eladja a füredi földjét, szőlőjét – ahol feleségével és fiával együtt annyit dolgoztak –, hogy gyermekkori fogadalmához híven Krisztus-keresztet állítson a szőlőhegyben. A FISCHER-család nevében!

Aki ezután arra jár, és eszébe jut a mi Jóskánk, néha-néha tegyen le egy-egy csokor mezei vagy kerti virágot, FISCHER Jóska emlékének adózva. Ezt tette most gondolatban egykori iskola- és osztálytársa, a hasonló nevű költő és tanár édesapja, SZAUER Ágoston, aki a gyász hír hallatán a következőket írta:

„Egy héttel vagyok idősebb Nálad, mi még a régi Pula sok közös emlékét, eseményét hordozzuk magunkban. Iskola- és osztálytársak voltunk, és a barátságunk nem szakadt meg máig. Gondolkodó, cselekvő és szókimondó embernek ismert meg Téged a környezeted, és épp ezért fogsz nagyon hiányozni mindannyiunknak.

Elsősorban a falunak. Isten nyugosztaljon, Jóska! A viszontlátásig! Béke legyen Veled! Nem felejtünk.”

**A temetésen elmondta:
NÁDOR István**

A Völgy kapujában

Gyermekeim mindig azon versenyeznek, amikor Pulára jövünk, hogy ki látja meg először a templomtoronyt.

Amikor fölérünk a Nagyvázsony felőli műút tetejére, a gesztenyesoron mindenki izgatottan figyel, hogy ő kiálthasson föl először: Ott a templomtorony!

A gesztenyék már hosszú évtizedek óta állnak vigyázó hosszú sorban a Náczihegy lábánál.

Nyugodtan, büszkén kijelölve az irányt a falu közepe, a templomtorony felé. Minden évszakban a legszebb arcukat fordítják az utazó felé.

Tavasszal a friss zöld levelek mintha csak a trópusi esőerdőknek a buja lombkoronáit utánóznák.

Mikor pedig a hófehér virágaik, mint megannyi apró karácsonyfa, kinyílnak az ágakon, mint egy hatalmas menyasszonyi csokrot zsongják körül a fáradhatatlan méhek.

Nyáron nyugodtan állnak vigyázban, hosszú, egyenes sorban, hús árnyékot adva a szívet dobogtató meredek kaptatón zihálva próbálkozó kerékpárosoknak.

A falubeliectől hallottam, hogy régen, amikor még nem volt aszfaltos műút a gesztenyesor mellett, csak egy poros földút vezetett át

Nagyvázsony felé, hányan leültek a fák alá hűsölni, egy korty itókát meginni!

Vagy éppen ellenkezőleg, még egy kicsit megpihenni a hosszú mulatós éjszaka után hajnalban, hogy mielőtt hazaérnének, a fák alatt várják meg a kijózanító kakasszót. De talán mégis augusztus végén és szeptember elején a legszebbek a fák.

A levelük elhalványul, a lenyugvó nap sugaraitól óarany színűvé változik. A termésüket már elhullajtják.

Az ágaik egyre fáradtabban hajladoznak az őszi szélben. Várják a hosszú, kemény telet, hogy a hófödte határban egyedül mutassák az utat a Pula felé igyekvőknek.

Ám most betegek a fák. Mára már több fa is kidőlt a sorból. Megritkult a szabályos ritmussuk.

Tudom persze, hogy Pulán válogatni lehet a szebbnél szebb természeti ritkaság, látnivaló közül.

Mégis talán mi, pulaiak, akik nap mint nap elmegyünk előttük, fogunk tudni úgy vigyázni e csöndes gesztenyefasorra, hogy még évtizedek múlva is érezze az erre járó utazó: megérkezett Pulára.

KRIZSÁN András

Gyermek- és ifjúkori emlékeim

A Náczihegyi 2003-as számában SZAUER Ágoston leveleként már közöltük néhány visszaemlékezését.

Azóta hozzájutottunk Gyermek-és ifjúkori emlékeim című, kézzel írott szövegéhez, amelyet folytatásokban fogunk közreadni.

Érdekes, hogy Pulán nem igazán volt szokás együtt népdalt énekelni, hanem a különböző nóták, magyarnóták és táncdalok voltak nagy divatban.

Édesapám Örvényesen nevelkedett a nagybátyjánál, ott dolgozott hat évig, mint rokongyerek.

Teheneket etetett, legeltetett, végezte a ház körüli munkákat. Örvényesen voltak szerb hadifoglyok is, ezért egy kicsit meg is tanult szerbül. Rengeteg mesét, történetet hallottunk tőle.

A harmincas és a negyvenes években az volt a szokás, hogy vasárnaponként az emberek kiültek a házak előtti padokra, és beszélgettek. Mi, gyerekek is mindig ott voltunk, a felnőttek között.

Ha nem volt ülőhelyünk a padon vagy a gerendán, akkor állva, vagy a földön ülve hallgattuk végig a történeteket.

Igen szerettük hallgatni (LAUTNER) Márton bátyánkat. Az első világháborúban még a közös hadseregben szolgált, járt Isonzónál és Piavénél.

Telefonos volt, orsón lévő drótot húztak ki, amely a telefonáláshoz kellett. Egy alkalommal nagy tűzharcba keveredtek, így csak néhány nap késéssel tudott végül jelentkezni az alakulatánál.

Az egyik tiszt azt mondta: „Hát maga még él?” „Igen, élek.” Állítólag már kihúzták az élők sorából.

Ilyen kifejezéseket hallottunk tőle: „Egyszer elmentünk konzervet meg dohányt faszúlni” vagyis vételezni.

Ilyenkor mindig elszégyelltük magunkat, mert azt gondoltuk, hogy csúnyát mondott. Csak később jöttünk rá, hogy tulajdonképpen miről is van szó.

E történeteket nagyon sokszor hallottuk, de mindig érdekesek voltak, és sohasem untuk meg őket.

Olyan jóízűen tudtak mesélni Öregapámmal együtt, hogy már kívülről tudtuk, hogy mi következik. Érdekes, hogy a frontot megjárt em-

berek vissza-visszatértek a háborús eseményekhez.

A Náczihegyről is van néhány emlékem. SZAFNER bácsi minden nap úgy estefelé szokott hazamenni a börtarisznyájával, olykor egy-egy demizson borral.

Ez a bor nova, vagy otelló volt, mindkettő direkttermő. A nováról (avagy noháról) azt írja a szakirodalom, hogy mindig tűzzel-vassal irtani kell.

Azt is hallottuk azóta, hogy három ember-erős. Egy ember, aki issza, kettő, aki lefogja az ivót.

Szóval, SZAFNER bácsi útja általában a Kis utcán vezetett végig, és előttünk, vagy STIBINGERÉK előtt rendszeresen megállt, vagy leült, hogy kipihenje a fáradsalmait.

Természetesen svábul beszélt, mi, gyerekek néha kinevettük, mert sokszor igen bizonytalan volt az egyensúlya. Gyakran mondogatta: „I cider und pleider e szeu.” (Én úgy remegek és vacogok.)

Volt, amikor az irányát kertnek vette, vagyis a káposztáskertek felé ment haza. A káposztáskerti bejárattal szemben az alsóerdő fenyvesében a Sédén keresztül vezetett egy gerenda, amely hídként szolgált.

Többször előfordult, hogy a híd keskenynek bizonyult, és SZAFNER bácsi vizesen tért haza.

Akinek volt szőlője, szerette kínálni az ara járókat egy kis borral. MATTING bácsi, a kovács is szerette kínálni a vendégeket: „Na, gyűjjön be, igyék egyet!”

Mi, gyerekek csak egy kicsi kupicával kaptunk, de amikor nagyobbak lettünk, már egész pohárral járt. A svábul beszélők természetesen svábul kínáltak.

Amikor közeledtünk a tanköteles korhoz, egyre gyakrabban jártunk be az iskolába idősebb testvéreinkkel. Úgy mondtuk, hogy semmiosztályosok vagyunk.

Akkoriban a lányok még sváb népviseletben jártak, vagyis bő szoknyában, egymás után több szoknyát vettek föl.

LEITOLD Antal (később magyarosította a nevét: LÁTRÁNYI lett) volt a tanító, aki megengette, hogy ott legyünk az iskolában.

Még a régi iskolában volt a tanítás, a mai községházában, majd fölépült az új iskola, így mi is már az új iskolába járhattunk.

Egy tanteremben hat osztály volt, később nyolc. Nem tudom pontosan, hányan voltunk, de tele volt a tanterem. Az új iskola szinte továbbképzésre is szolgált.

Akkor még nem kellett félni, hogy valamit ellopnak az iskolából, így mise előtt mindig nyitva volt, és ott vártunk beharangozásig.

A falra föl voltak akasztva a térképek, és főleg a felnőttek tanulmányozták azokat. Elmondták, hogy ki hol járt, hol vannak rokonok, szó volt továbbá az elcsatolásról, valamint a visszacsatolásról is.

A hittan volt a fő tantárgy, ezért azt nagyon kellett tudni. Az elsősök csak később kapcsolódtak be, így az elején csak az idősebbek feleleteit hallgattuk.

Ilyen kérdések voltak: „Mi végett vagyunk a világon?” A válasz erre: „Hogy Istent megismerjük, szeressük, Neki szolgáljunk, ezáltal üdvözölhessünk, vagyis a mennyországba jusunk.”

Voltak esetek, amikor nem tudták a helyes választ. Ilyenkor az is elhangzott: „Na, ki tudja?” Néha jelentkeztem, és elmondtam a helyes választ.

Ekkor a tanító úr megdicsért, és fölemelt hangon mondta az állva maradt tanulónak: „Nem szégyelled magadat, te nem tudod, a SZAUER Gusztinak még nem is kellene tudni, de ő már tudja.”

Ilyenkor igen jólesett a dicséret. Persze, otthon a bátyámék hangosan tanultak, és közben én is megjegyeztem.

A testi fenyítés is divatban volt, így a hajulás, a tenyeres, a körmös, valamint a pajesz húzogatósa. Akkoriban nagy volt a rend és fegyelem.

A tanító úr tartotta a hittanórákat is. Az 1932/33-as tanévtől három éven keresztül LISZTNER Antal igazgató és tanító úr foglalkozott velünk.

Ő szokta volt mondani: „A hittan után a legfontosabb a számtan. Számolni mindenkinek tudnia kell. Nincs nagyobb sértés, mint amikor azt mondják valakinek: Buta paraszt.”

Az iskolában az volt a rend, hogy tíz órakor volt egy nagyszünet, egyébként, ha valakinek ki kellett mennie szüregsre, föl kellett emelnie a kezét, ezzel jelezve a tanítónak, hogy ki kell mennie.

A szünetben divatosak voltak a körjátékok: kifutós labdajáték, cérnakapás, Adj, király, katonát!

Az első osztályosok fölszerelése: a fiúknál egyszerű vászonból készült tarisznyában palatábla szivaccsal és palavesszővel, a lányoknál a tarisznya helyett kukoricafosztásból font cekker volt.

Tízórára általában egy szelet kenyér volt, egy vagy két kockacukorral. Az volt a szabály, hogy a cukorból kicsit, a kenyérből nagyot harapjunk.

A tanítás után sorba kellett állni, kétsoros oszlopba, majd „Dicsértessék a Jézus Krisztus” köszönés után elindulhattunk haza.

A templom és a kápolna előtt ugyanúgy köszöntünk mi is, mint a felnőtt emberek, de magunknak kellett megadnunk a választ is: „Mindörökké, ámen.”

A Fő utca és a Kis utca felé haladó csoportoknak külön volt vigyázója, aki felelt a rendért.

A templomba járás elmulasztása bűn volt, de nem is jutott volna eszünkbe, hogy betegség kivételével otthon maradjunk.

Minden nagyobb ünnepen gyóntunk és áldoztunk, és sokat ministráltunk. Egyszerű szentmise alkalmából két fő, de nagyobb ünnepeken két-három pár is volt.

Meg kellett tanulnunk a megfelelő latin nyelvű szövegeket, amelyekből bizony keveset értettünk.

Csöndes mise alkalmából tudnunk kellett azokat a válaszokat is, amelyeket a kántor szokott adni a papnak.

Egy-két csínytevést is megemlétek. Az egyik még 1945 előtt volt, amikor LISZTNER tanító úrnak valahova el kellett utaznia értekezletre vagy továbbképzésre, és egy pulai származású fiatal tanító helyettesítette, SZEMES (magyarosítása előtt STEIERLEIN) János.

A tanítás után a szokásos sorba állás következett, majd a „Dicsértessék a Jézus Krisztus”. KOCSIS Franci barátunk hangosan hozzátette: „Isten veled, Weiß úr!”

SZEMES tanító ezt észrevette, és az is azonnal kiderült, hogy ki bővítette ki a köszönést. Jól kipofozta a Francit, és csak utána indulhattunk.

LISZTNER tanító úr e beszélásokat nem vette észre, mert mindig a sor végéről vezényelt és egy kissé rosszul is hallott már.

1942 tavaszán lehetett, hogy egy GIRARDONI Eleonóra nevű tanítónő volt ideiglenesen a tanítónk.

LÁTRÁNYI Antal tanítónk családjával együtt a Volksbund miatt elköltözött Alsólendvára.

Az egyik reggelen a tanítás előtt háború tört ki a volksbundista és a magyar érzelmű fiúk között.

A padok tetején püfölték egymást. MATTING Lacinak vasból, Jancsi bátyámnak fából volt verekedésre megfelelő eszköze.

Ők ketten a magyarokat képviselték. Eleonóra tanárnő bejött a terembe, elkiáltotta magát, és el is vette a „harci” eszközöket.

Egyébként ez azért nem volt jellemző, mert a legtöbb tanulóval mindig békességben éltünk.

A leggyakoribb játékaink iskolán kívül is a kifutás, cérnakapás, az Adj, király, katonát! voltak.

A lányoknál a gömbölyűzés, a fiúknál a kötélhúzás, a magasugrás, a távolugrás, eső után a „vajkészítés” sárból és agyagból. Ekkor lábbal körbetapostuk a sárcomót, és vaj alakúra „köpültük”.

Mi, fiúk, igen szerettük a lovacskázást is. Az erdős és a gyöpös részeken lehetett találni sok iszalagot, amely virágzott is. Ez a növény fölfutott a bokrokra és a fákra és igen vastagra is megnőtt.

A „lovak” befogásához legjobb volt a kisujjni vastagságú. A káposztáskertek felé sokat lehetett találni.

Három gyerek kellett az igazi lovacskázáshoz. Két fő volt a ló, a harmadik pedig a kocsis.

A két lovat játszó gyerek megfogta egymás kezét, és szinte rudat alkottak a szorosán előretartott karokkal.

A vállukon és a hónalj alatt vezetett a gyepelőszár. A lovaknak ugrálni, nyeríteni kellett, annak rendje és módja szerint.

A kocsis pedig rángatta a gyepelőt. A gyepelő húzásával még irányítani is lehetett a jobbra-balra fordulást.

A lovak saját maguk választották meg a nevüket. Igen divatos volt a Mancsi, mert az uraságnál is volt ilyen nevű ló, amelyik már idős volt.

A nagybátyámnak is volt egy Hímes nevű tehene, amelyikre mindig azt mondta, hogy már leventeköteles, hiszen immár több mint tizenkét éves volt.

A nyári időszakban természetesen mindent mezítláb játszottunk. Mivel a lovakat közben patkolni is kellett, ez megint külön élvezet volt. A

legjobb patkolási lehetőség a templom falának tövében volt.

Ott találtunk vörös színű cserépdarabokat, amelyek a tetőről hullottak le valamikor. Az egyik gyerek (a ló) kézzel nekitámaszkodott a falnak, egyik lábát föl kellett emelni, amelyet egy másik társunk fogott szakszerűen, ahogy a kovácsműhelyek előtt láttuk.

A harmadik gyerek kipattintott egy darab cserepet, amelyet a mezítlábas sarokra illesztett, majd ott még kővel csiszolással finomított. Durvább kővel még reszelni is kellett, hogy a „patkó” passzoljon a sarokra.

Igen életszerű volt a patkolás, mert a ló közben rúgott is. Ha többen voltunk, egy gyerek fogta a lovat elől vagy oldalt, sőt még legyező is volt külön, hogy a lovat ne idegesítsék a csipős legyek.

Én magam is szívesen vállaltam a ló szerepét, mert hiszen ez viszonylag kényelmes föladat volt.

Akkor volt gond, amikor tüske ment a lábunkba. Ilyenkor kényszerszünetet tartottunk, közben kioperáltuk a tüskét a lábból.

A mezítláb járás nem volt veszélytelen. Ezt külön meg kellett tanulni, főleg a tarlón. A tarlóra ugyanis nem lehet csak úgy rálépni, hanem a lábat a tarlón csúsztatva kellett előbbre jutni.

Magam is láttam erősen fölhasadt lábat, amelyet bizony be kellett kötni, sőt a nagyvázsonyi patikából kellett sebkenőcsöt avagy port hozni.

Jancsi bátyám a háború után szétrobbant autógumi köpenyéből készített krisztuspapucsot, illetve sarut. Igen sokat védett, főleg a tarlón tett jó szolgálatot.

Igen divatos volt az anyarozs gyűjtése is. A kézi cséplést ezután rostálás követte. Hatalmas rosták voltak, amelyeket kézi erővel kellett hajtani.

A rostáról lefolyó rozsszemek között voltak találhatóak a sötétkekes színű anyarozsszemek.

Ezeket összegyűjtve, papírstaneclibe téve vittük a nagyvázsonyi patikához. Érdekes volt, mert jó árat adtak érte.

Állítólag szívgyógyszer készült belőle. Nagyobb gazdaságokban ma is termesztik, amikor is a rozst szándékosan fertőzik, így alakul ki az anyarozs, mint gyógynövény.

Szüleink gróf ESTERHÁZY Sándor birtokán, nyáron részes aratást vállaltak. Ez egyszer-

smind azt is jelentette, hogy minden tizedik kéve az aratóé lett.

Mi, gyerekek is segítettünk a vízfordásban, a kötélterítésben valamint az összehordásban.

Az összehordás azt jelentette, hogy a felnőttek keze alá hordtuk a gabonakévéket, amelyeket aztán ők vagy kepekbe, vagy keresztekbe raktak.

A kiskereszt tizenhárom kévéből, a nagykereszt pedig mintegy tizenhét-tizennyolc kévéből állt.

Amikor már nagyobbak lettünk, a saját földünkön megtanultuk a marokszedést, sőt a kévekötetést is.

Később a kaszálást, illetve az aratást is megtanultuk, amelyet igen élveztünk, annak ellenére természetesen, hogy nem volt könnyű munka.

Az aratásnál a kaszáláshoz a nyélre tere-lőgereblyét kellett szerelni, amely a gabona szála-it egybegyűjtötte, és nem engedte eltörni vagy összekuszálódni.

Ha egy fiú már tudott kaszálni, az cigaret-tázhatott is. Magam soha nem dohányoztam, de tudom, hogy mi a dohányzás.

Az őszi időszakban, amikor már a káposz-táskertekből is megtörtént a betakarítás, a tehene-ket szabadon lehetett legeltetni.

Ilyenkor minden gyerek kipróbálta a ciga-rettázást. Tüzet raktunk, krumplit avagy kukoricát sütöttünk, közben pedig készítettünk cigarettáin-kat is.

A papírt az Igazság újságból téptük, az járt akkoriban falura. A papírba apróra morzsol-t fűz-falevelet tettünk, és úgy sodortuk meg a cigaret-tát.

Néhány szippantás után megszédültem, azóta nem is igen próbáltam dohányozni. A hábo-rú alatt, és 1945 után is mint gyerekek már me-hettünk napszámba az urasági erdőbe, illetve bir-tokra. Tavasszal pedig a túskeböködés volt a munka.

A fejlődő árpatáblákat kellett végigjárni, és az úgynevezett múcsonyatüskét kellett az árpa közül kibökní.

1945 előtt az urasági gazda (SISZLER bácsi), vagy a fia (SISZLER Gyula) beállított ben-nünket egymás mellé meghatározott szélességű sávokba, úgy kellett előrehaladni és az erre a cél-ra rendszeresített V alakú böködővel a tüskéket kibökní.

Voltak esetek, amikor kimaradt egy-két tüske, és ilyenkor a gazda visszarendelt bennün-

ket. Voltak megjegyzések, hogy ez nem az én so-rom. Nem volt vita, mert hamar hazaküldték a vi-tatkozót.

Egy-egy csinos lány hibázhatott, helyette a szomszédját küldték vissza, ha az fiú volt. Már akkor sem volt igazság.

Ezen kívül volt még kölesszedés a lucer-naföldekről, és a kukoricatusa leszedése a veté-sekről.

Jobban szerettük az erdészeti munkát: a csemeteültetést és a tányérozást. A tányérozás azt jelentette, hogy a már korábban elültetett és meg-eredt csemeték körül a gazt meghatározott átmé-rőjű körben ki kellett kapálni, hogy a csemeték tudjanak fejlődni.

Emlékszem, hogy 1945 után a SZAUER-kaszálót be kellett ültetni feketefenyővel, amit nagyon sajnáltam.

Édesapámtól tudtam, hogy az ESTER-HÁZY-birtok térképén a különböző erdei tisztások kaszálóként szerepeltek azoknak a nevé-n, akik azokat sok év óta kaszálták.

Így volt RÖTH-kaszáló, ROHRER-kaszáló, SZAUER-kaszáló. Igen jó illatú erdei szénát szok-tunk volt hazavinni szekéren.

Rengeteg gyík és kígyó volt e területeken, amelyektől bizony féltünk, de ezek hozzátartoz-tak a természet egyensúlyához.

A kastély előtti kertben egyszer az egyik fiatalember gereblyézett, közben persze megállt cigarettázni.

A gróf éppen kinézett az ablakon, és bizo-nyos idő múlva megszólalt: „Mondja, fiatalem-ber, maga mennyit kap, amiért itt egész nap ciga-rettázik?”

A fiatalember válasza: „Pengő hatvanat, gróf úr.” A gróf úr egyébként csak ritkán tartóz-kodott Pulán.

BORDÁCS erdész szentmise után szokott fizetni, de a felnőttek sokszor morogtak, hogy mi gyerekek annyit, vagy majdnem annyit kaptunk, mint ők.

1945 után bevezették a teljesítmény utáni fizetést, és ahol csak lehetett, leginkább azt al-kalmazták.

Így bizony előfordultak szabálytalansá-gok, sőt csalások is. Persze igen magasra emelték a normát.

Hogy keressünk is valamit, például a cse-meteültetésnél, a munka befejezése előtt egy bok-ros területen a legények elástak néhány csomó csemetét, így „növelték” a teljesítményt.

SZAUER Ágoston

Pula-Náczihegyi események

A beépített emberünkről

Már öt éve, hogy súlyos beteg feleségemet meglátogattam egy budakeszi klinikán. Egyetlen téli éjszakára hagytam üresen a náczyhegyi lakásunkat.

Az információ gyorsan jutott el az elkövetőkhöz, mert azon az éjszakán betörték hozzánk.

Elvittek minden mozdítható műszaki cikket: rádiót, televíziót, fényképezőgépet, videót, magnót, közel 320.000 forint értékben. A kérdés: honnét tudták, hogy üres a lakás?

Ezen a télen, a falu közepén, a buszmegálló mellett lakó idős házaspárt lopták meg egy hasonló „helyzetjelentés” alapján. HOLCZER Flóri bácsi – közel a nyolcvanhoz – a feleségével él az ősi házban.

Már nem hizlalnak disznót, de két lányuk sokat tud megtakarítani a városi háztartásban, ha vesznek egy-egy kész hízott vágnivalót, és a meglévő szerszámokkal és gyakorlattal, a régi helyen lebökkik és földolgozzák.

Így tettek az elmúlt télen is. A szakszerű földolgozás után a tartósítandó szép kerek sonkákat fölakasztották a ház végén álló füstölőbe.

Azt bezárták, és a kulcsát a kiskonyha fiókjába tették – ahogy az lenni szokott –, hogyha jönnek a gyerekek és onokák, haza tudják vinni az ünnepi reggelire, az iskolai uzsonnára vagy tízórára valót.

Csak hogy a füstölés utolsó napja előtt „vendégek” érkeztek. Az éjszaka közepén!

Kinyitották a kiskonyhát, kivették az asztalfiából a füstölő kulcsát, és rányitva a sonkákra, hetet szépen leakasztottak, és magukkal vittek.

Köztük nem egy tizenöt kilósat! Azután a füstölő kulcsát visszatették a helyére, és bezárták a kiskonyhát. Idegenek? Tájékozatlanok? Éppen arra járók? Csaknem kizárt! A falu nyugodt, bele-törődött kiszolgáltatottságába.

Mit sem jelent az, hogy a falu közepén élő öregeket szervezeten meglopják, ha a Faluházban lévő Polgármesteri Hivatalban, a polgármester irodájából is elvihetik „ismeretlenek” az összes értékes műszaki cikket!

És ha kijön a rendőrség? És szimatoló kutyaival jön ki? És a kutya a kerteken-földeken át egy szomszéd falubeli ház kapujához vezet a nyomozókat?

Van házkutatási parancs? Nincs. Mire megszerzik, addigra köd előtte, köd utána a lopott holminak.

Szakértők azt mondják, ha valakit kár ér, nézzen körül a devecseri, vagy a tapolcai műszaki cikk piacon:

Megéri. Ami pedig a rendőrségünk éberségét illeti: hét falura van mindössze három hivatásosunk.

Egyet-egyét berendelnek a megyeszékhelyi szolgálatra, mert ott is kevés a rendőr. Aki pedig Nagyvázsönyből ügyelne ránk. Jön, ha jöhet.

Mert a kivénhedt, rozoga kocsi, és az egyre drágább üzemanyag miatt – no meg a rendőrség ellátmányának egyre szűkülő volta okán – erre ritkán adódik lehetőség.

Marad a régi nóta: „Tűzre-vízre vigyázzatok, Le ne égjen a házatok! Mert ha már ti sem vigyáztok, Így jártok, éhenkórászok.”

Szelektív fagy a Náczihegyen

Csodálkozik az ember, ha Ursula PALMERhez hasonlóan végigsétál a szőlőhegyen: egyik gazda bizakodik a jó termésben, a másik csak legyint, a harmadik – mint STEIERLEIN János a szőlőjében – elkeseredetten mutatja, hogy a májusi fagy mindent letarolt.

Nem lesz termés az idén. Még a gyümölcsfa-csemete sem hajtott újra. Hogy lehetséges ez?

Úgy – mint mondja a szabad idejének jelentős részét a természetben töltő szomszédunk –, hogy szelektív fagy járta az idén a hegyet.

A mélyebben fekvő területeken megült, akinek a kertje pedig néhány méterrel magasabban van, annak nagyobb szerencséje volt.

Az egyik lugasban soha nem látott gazdag termés ígérkezik, másutt a szőlőlevelek is újra hajtottak, ha nem is mindegyik tőkén.

Pótolni is kell az ősszel. Ellenben a náczyhegyi bor íze, zamata és minősége egyre jobb.

20–30 éve még sok volt a Noha, ma már tökéletesen kiirtották, és a Zalagyöngye, az Irsai Olivér, valamint néhány tőke korai csemegeszőlő található meg majdnem minden tőkesoron.

Korábban, akinek volt a Balatonhoz közelebb is szőlője, annak a borával keverte-javította a mi „Náczihegyi Rettenetes”-ünket.

Mára már nincs erre szükség. Iható, kellemes ízű, zamatú és szép színű fehér boraink vannak.

Persze csak abban a pincében, amelynek a gazdája megtanulta a hordók és a bor kezelését, és időben át is fejt a ruskóról.

Szomszédbarát közösség

Mindegyikünk vágya, hogy olyan közösségben éljünk, ahol az emberek figyelnek egymásra, segítik a közös remények megvalósulását, és vigyáznak a másikéra is.

Volt még régebben olyan szomszéd a hegyen, aki nem járult hozzá a villany bevezetéséhez, az út fölújításához.

Ámde elsőként ő vezette be az áramot a dülőben fölállított oszloptól, és úgy használja az utat, mint a többiek, akik tízezrekkel járultak hozzá.

De ne a rossz példára, a „magamtól nekemnek”-emberek önzésére emlékezzünk, hiszen ez a múlt.

Sokkal frissebb és maradandóbb emlék az elmúlt tél eleji eset. A legutóbbi november végén utazó bűnözők fölszedték a pincék körül található

vízórák aknafedeleit, és mindegyiket magukkal vitték.

Az egyik szomszédunk még kijött víztelelníteni a nagy fagyok előtt, és észrevette, hogy hiányoznak az aknafedő vaslemezek.

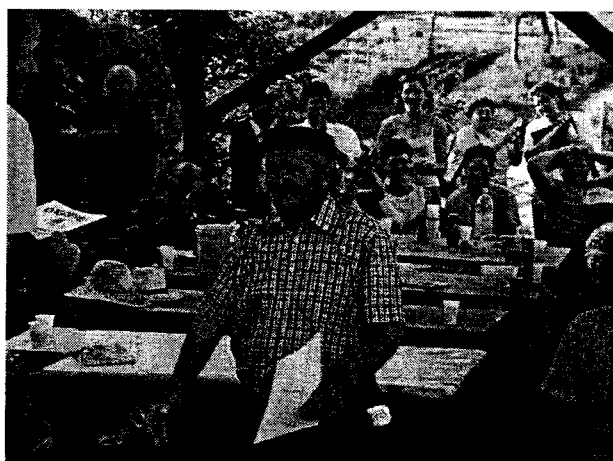
A pincéje körül található nádpallóból vágott hat-hét akkora darabot, amellyel a szomszédai, valamint a saját vízóraaknáját is teljesen befedte, nehogy a téli fagy szétnyomja a csöveket.

Egy másik eset: a mostani parlagfűirtás idején nem csak a saját telkét gyomtalanította, hanem a Náczihegy túlsó végét lezáró kerítésen kívül vágta le az útmenti „pollengyarakat”.

Sok köszönet érte. Vajh, ha mindannyian túllátnánk a saját érdekkerítésünkön!

NÁDOR István

Pulai életképek

„Megköszönöm az Istennek, hogy ennyi szolgálatot megengedett nekem.”

A pulai kántor

– Aki évtizedek óta rendszeresen jár templomba Pulán, tudja, a közös éneklést orgonán kíséző kántornak csak nyolc mozgatható ujjja van. HOLCZER Pista bácsi bal kéz mutató- s a jobb gyűrűsujja két háborús aknaszilánk miatt nem engedelmeskedik. Nem könnyű így a fehér s fekete billentyűkön eligazodni. Mióta is?

– 1948 szeptemberében ültem először orgonához, ugyanis a választási csalással hatalomra került, RÁKOSI vezette „egyetlen” párt képviselői végigrohanták a megye falvait s nálunk is fölszólitották MERKLI Ferenc kántortanítót, hogy válasszon: a templom vagy az iskola!

A kántorizálásból nem lehet megélni egy kis faluban, pedig van elég teendő. A hajnali roráték, májusi, októberi litániák, esküvők, keresztelek, temetések, az egész falut megmozgató körmenetek, Húsvét, Úrnapja, és éjféli misék... Minden tanító az iskolát választotta. Engem kértek föl, hogy segítsen ki az egyházközséget.

Addig csak gombos harmonikán játszottam, hallás után. Más falvakból ha jöttek tanítók, gyakran megkértek, engedjem meg, hogy a szentmiséken közreműködjenek. Hiányzott nekik a kántorizálás, közös éneklés. Ez nekem is jól jött, mert én közben lestem őket, s tanultam tőlük. Amilyen fogásokat láttam, aznap begyakoroltam, különben másnapra elfelejtettem volna.

Dr. KAZÁNYI Tivadar nagy tudású káplánra különösen is emlékszem: egy római zarándokúton halt meg. A vigántpetendi plébániáról járt át hozzánk, hol kerékpáron, hol gyalog, mert az országutat csak jóval később építették meg. Egy évig lehetett nálunk, mert a legjobb papokat, szónokokat, szervezőket, a fiatalsággal s családokkal foglalkozó atyákat gyakran helyezték át új helyre az Állami Egyházügyi Hivatal (ÁEH) utasítására.

– Mikor kezdett el játszani?

– 16 éves koromban, 1939 őszén kaptam az első gombos harmonikát – tangón nem is tudok –, amikor MOLNÁR János nánczihegyi pincetulajdonostól, a bérmakeresztapámtól apám megvette nekem a muzsikát. Fél év alatt úgy megtanultam, hogy 1940 farsangján már én játszottam a talpalávalót a kastély emeleti termében.

– Milyen nehézsége akadt azon kívül, hogy nem ismerte a kottát?

– Régebben a latin szöveg éneklése esett nehezemre, főképp a temetéseken. Ma a gyöngelátás zavar, de ez szemüvegcserevel megoldható.

– Mennyit tud gyakorolni munka mellett?

– Kezdetben naponta, később évekig minden szabadidőmben, amikor egyeztetni tudtunk a lányommal, mert Terus lányom húzta kézzel a fújtatószíjat. Az éneklésben segített a család: két húgom, Róza és Teri, meg a kislányom, SZENGERNÉ Teri is mellettem állnak a szentmiséken. Azelőtt SZENGER Gyurival énekeltünk együtt, amíg el nem vitték a traktoros-iskolára. Később is segített, amíg föl tudott jönni a kórusra a szűk, meredek falépcsőkön.

– Hogy érinti Önt az Ignác-napi ünnep?

– Tizennyolc éve, hogy július utolsó szombatján mi, a szőlőhegyi telektulajdonosok megünnepeljük e napot. Sok elszármazott is hazajön ilyenkor, és a délelőtti szentmisére meghívnak egy híres prédikátort, magas rangú egyházi személyiséget.

Ilyen alkalmakkor orgonáltam templomban és szabadtéren, Párizs magyar plébánosa, Hieró atya, avagy az alsóöri bencés plébános, GALAMBOS Iréneusz OSB szentmiséjén, de járt nálunk a veszprémi érsekség jó néhány egyházi vezetője is.

Egyszer eljött a párizsi UNESCO-nagykövetünk, FASANG Árpád, aki civilben zongoraművész. Megkérdezte, hogy végigorgonálhatja-e a szentmisét. Visszakérdeztem, hogy csinálta-e már. Örömmel hallottam, hogy a francia főváros magyar szentmiséin mindig ő orgonál. Gyönyörűen játszott, tudta is a szent énekek sorrendjét, de megkért, hogy én énekeljek, mert ő a kettőt nem tudja együtt, meg a hangja is gyöngel.

– Hogyan tovább?

– Ha megérem ezt a három évet, hatvan éves lesz, hogy kántorizálok. Megköszönöm az Istennek, hogy ennyi szolgálatot megengedett nekem. Sajnos, az utódomról nagyon nehéz gondoskodni. Nemcsak azért, mert nincs utánpótlás, hanem azért is, mert falun kevés gyerek tanul hangszeren, nincs otthon zongora, ráadásul mi minden szentmisén eléneklünk németül egy őseink által behozott szenténeket is. Némettudás, hangszer és kottaismeret, valamint szép hang a vallásos érzület mellé, nem kis követelmény.

– Isten áldása legyen Pista bácsi megszerzett tudásán, és kívánjuk, hogy még sokáig együtt énekelhesünk!

Pula község tanácsi negyven éve a huszadik század második felében

(különös tekintettel az előljáróság öt esztendejére)

A török idők után a XVIII. század közepén újratelepült Pulának előbb száz éven át volt a földesuraság Esterházyak által némiképp befolyásolt, majd pedig újabb száz esztendőnél is hosszabb ideig független, önálló önkormányzata, amelyet 1968-tól 1990-ig kényszerűségből nélkülözött. Az alábbiakban az 1985–1990-es évek történeteit foglaljuk össze.

Válami ván...

A társközségekben jelentkező sok-sok hátrányra és bajra gyógyírként jött az előljáróságokról, illetve azok létrehozásáról szóló 1983. évi 26. számú törvényerejű rendelet. Megtörtént a pontosabb „körülírás” is:

„A Tanácstörvény szerint az előljáróság mindenekelőtt a *társközség lakosságának érdekeit képviseli* a közös tanácsban, illetve más szervek előtt.

Az általános meghatározás lényeges tartalmi elemeit az előljáróságokra vonatkozó 9/1985./III.7./MT. számú rendelet határozza meg, amely szerint az előljáróság: népképviselői-önkormányzati testület; egyben a községi közös tanács szervezésének része; meghatározott körben államigazgatási feladatokat is ellát; önálló jogi személy.” (5. §.)

A tanácstörvény ebben a tekintetben tág keretszabályozást ad, a következőkben összegezve az előljáróság főbb feladatait és hatásköreit:

„képviselet a közös tanácsban és más szervek előtt a társközség lakosságának érdekeit; szervezi a település közösségi életét; dönt a rendelkezésre álló anyagi eszközök fölhasználásáról; dönt továbbá jogszabály által a hatáskörébe utalt egyéb ügyekben.” (6. §.)

A főntebb idézett és ismertetett jogszabályok nemcsak elégtételt szolgáltattak a társközségeknek, hanem a közösbe kényszerítéssel elveszített és elvesztett jogi önállóságot is részben visszaadták.

Az immáron tizedik tanácsi választás 1985. június 8-án volt. A Nagyvázsöny Községi Közös Tanács tagja lett Pula községből: STEIERLEIN Józsefné, STEIERLEIN András és REMÉNYI Antal. A választás kettős jelölésű, választókerületi (tehát nem listás!) volt. A közös tanács 1985. június 21-én tartotta alakuló ülését.

Az előljárósággal gazdagodott társközségek mindegyikében akadt tennivaló bőven a mintegy másfél-két évtizedes „gazdátlanságot” követően. Az előljáróságok részére biztosított jogszabályokat a vonatkozó jogszabályok tartalmazták, és az Előljáróságok Kézikönyve is magyarázta azokat.

A tanácsok, így a községi közös tanácsok szervezeti és működési szabályzatai (SzMSz) is ennek szellemében kerültek módosításra az 1985. évi választások után.

Az azonban már más kérdés, hogy az alapelveket rögzítő jogszabályok alapján készült és bibliaként használt Előljáróságok Kézikönyve, valamint a megvalósulást, megvalósítást és megvalósíthatóságot tartalmazó SzMSz-ekben foglaltak nem fedték egymást pontosan.

A jogilag nem képzett, avagy alig jártas előljáróknak a Kézikönyv és az összes SzMSz jelentette a mankót, a legfőbb támaszt.

Átruházott hatáskörök

Az előljáróság hatáskörének egy része a döntésre vonatkozott. A közös tanácstól átruházott hatáskörök igen gyérek voltak.

Az egyik: az ifjúság helyzetének kétévenkénti megvizsgálása a Kommunista Ifjúsági Szövetséggel (KISz). Nos, ez nem fordult elő. Nemcsak azért, mivel nem volt, nem működött a faluban KISz-szervezet, avagy csak formálisan, hanem fiatal is alig volt.

Nem is jelentkeztek egyáltalán külön, speciálisan kizárólag az ifjúságra vonatkozó problémák. A szabadidő kulturált eltöltésének lehetősége nagyrészt biztosított volt a művelődési otthonban.

A másik átruházott hatáskör volt: az önkéntes hozzájárulás szedése a településfejlesztési hozzájáruláson túl a lakosságtól. Hát ez sem ment!

A tanácsi Végrehajtó Bizottság (VB) által átruházott döntési jogkör volt: a faültetés szervezése. Ennek hagyománya volt, és van is mindmáig. Bár a falu erdővel övezett és erdővel körülvett, mégis mindig volt bőven fa a lakott részen is.

A XVIII. század végéről való térkép a volt vendégfogadó (ma kastély) előtti részen jelez egy hatalmas fát, talán a középkori erdő emlékeként.

A faluban ma is több, a XIX. század végén telepített fa van.

A kastéllyal szemben még látható két-három vén lucfenyő, amelyeket a honfoglalás millenniumára telepítettek az Esterházyak. A Fő utcában 1962–1963-ig kétoldalt hatalmas fák voltak, melyek csak az utépítéskor kerültek kivágásra.

Még az önálló tanács idején több alkalommal is volt nagyarányú, és pótlással egybekötött faültetés az utcákban. A fő szorgalmazója BENE Lajos volt, az egykori erdészvezető erdész.

A temetőhöz vezető följárati út két oldalán, és bent a sírkertben az 1967–1968-as évben ültettünk hársfákat. Az előljárási időszakban pedig természetesen folytatódott a fásítás, legálább is a tervekben.

Az előljárási egyetértés vonatkozásában átruházott hatáskörök száma mindössze három volt. Szorosan véve viszont egyikben sem született határozat. A településfejlesztési hozzájárulás fölhasználásának célmeghatározása nem született az öt év alatt.

Az évek során azonban, a várható politikai változás reményében és a település jövőjének alakulása érdekében óhatatlanul is az előljárási elé került néhány fontos, mert a jövőt is érintő kérdés.

Az előljárási időszakot megelőzően került sor a Kab-hegy utcai házhelyek kialakítására, és az ottani családi házak építésének megkezdésére. Hamarosan újabb házhely-igénylők jelentkeztek.

1988 áprilisában a „Vegyes ügyek” napirendi pontján hozott határozat a) pontja szerint: „Az előljárási legmesszebb menően támogatja a helyben, a községben házhely-igénylők ezirányú kérelmét.”

Ténylegesen ugyan nem történt intézkedés, de ez a határozat a tanácsi vezetők asztalán feküdt, vagyis ismert volt előttük, amint a többi, a jövőt illető javaslat is.

Az 1990. évi április kilencedikei „Vegyes ügyek” napirendi pontján hozott 3. határozat megállapította: „A későbbi időpontban megtartandó falugyűlésen – egyebek mellett – kerüljön megtárgyalásra a major területén házhelyek kialakításának kérdése.”

Ekkor már élesre fordult a község létéért folyó küzdelem! Vagyis, a település fejlesztésének tervei egyre markánsabban, egyre erőteljesebben megmutatkoztak.

Született határozat a fölújítási pénzeszközök más célra fölhasználására is, mégpedig az iskola, helyesebben a volt iskolaépület fölújítását (tetőjavítás, vízbevezetés, derítőépítés, villanybekötés) illetően is.

A júniusi ülésen ismét megerősítette az előljárási, hogy a volt téveszmajorhoz ragaszkodik (hiszen az a község tulajdonát képező terület) házhelyek kialakítása céljából, és hogy „a járdaépítés falugyűlésen kerüljön ismertetésre”.

Szintén ezen az augusztusi ülésen határozott az előljárási testülete a járdaépítés kérdésében is.

A településért

Az előljárási elsősorban a község külső képét és kinézetét igyekezett némiképpen javítani, és a lakosság, valamint az idelátogatók, továbbá az átutazók számára szebbé és kellemesebbé tenni.

A közös tanács kezelésében levő, de a községben maradt, és itt található ingatlanok állapota és további sorsa jelentették ekkor a legfőbb gondot.

Elmondható, hogy a falu e tekintetben nem volt éppen szegény, és a községnek tekinthető és tartandó épületek és építmények mind községi erőből létesültek, és főképpen közösségi célokat is szolgáltak.

Nem hasztalan ezek felsorolása: volt kultúrotthon (1848-ban iskolának épült), tanácsi háza, művelődési otthon, tűzoltószertár, pásztorházak, autóbusz-váróterem, ravatalozó és a belterületi földingatlanok.

A tennivalót elsősorban az épületek külső tatarozása, és az azokkal ésszerű gazdálkodás jelentette. A közömbösnek minősíthető korábbi közös tanácsi időszakot váltotta föl a felemás előljárási öt év.

Az előljárási ugyan igyekezett megoldásra jutni a legfontosabb kérdésekben, de ez csupán eléggé vontatottan haladt.

És ebben nem a tanácsi vezetők hibáztathatók egyértelműen, hiszen a megoldáshoz nem állt rendelkezésre mindenkor a megfelelő végrehajtói háttér.

Nemcsak az anyagiak tekintetében kellett a faluval törődni. A politikában, a felsőbb vezetésben bekövetkezett „lazulás” tette lehetővé (országosan is) a második világháborúban elesettek emlékének ápolását.

Az évtizedeken át élő gondolat megvalósulása elindulhatott. Az előljárási 1989. május

elsejei ülésének harmadik határozata a következőképpen hangzik:

„Az előjáróság kezdjen előkészületeket a második világháborúban elesettek emléktáblájának elhelyezése ügyében.”

A harmadik határozat 1989. június 19-én: „A második világháborús emléktábla ügyében beszélgetést kell lefolytatni az elesettek hozzátartozóival.”

A határozatok s a beszélgetés nyomán megkezdődött a munka. Társadalmi munkában rendbe lett téve a Hősök kertje, be lett festve a kerítés.

Bensőséges ünnepség keretében augusztus 19-én meg is történt az avatás: ünnepi szentmisével, papi áldással, ünnepi beszéddel, műsorral és koszorúzással.

Egyúttal a korábbihoz hasonlóan az országzászló is újra elhelyezést nyert. Az emléktábla elhelyezése az elesettek hozzátartozóinak körében lelki megnyugvást, a lakosságnak belső elégedettséget, az önbecsülés erősödését hozta meg.

Nagy vitát váltott ki a nagyvázsonyi szennyvíztisztító telep a székhelyközség, illetve a községi közös tanács vezetése, valamint a pulai előjáróság között. A dolgok érthetősége miatt egy kissé korábbra kell visszamennünk.

1968 végén megkezdődött egy nagyméretű (és az elkészülte után nagy jelentőségű) katonai objektum építése Nagyvázsony határában, a Zsófia-pusztára vezető úttól keleti irányban.

Az építkezés a hetvenes évek elejére el is készült. Akkoriban csak annyit lehetett és illet tudni, hogy az „ideiglenesen Magyarországon állomásozó szovjet katonaság” tartózkodik ezen a helyen.

Csak a rendszerváltás után derült ki, hogy atomtöltetű rakétákat is tároltak ott. Nagy létszámú egységben, a családjukkal élő tisztok, sőt főtisztok is tartózkodtak és laktak itt, a telepen.

Vagy húsz évig nyelte el – büntetlenül – mindennemű mocskukat és veszélyes hulladékuakat az erdő talaja és földje. A nyolcvanas évekre mégiscsak rájöttek, hogy tisztítani kellene a keletkező „lét”.

A terv a következő volt: gravitációs úton a katonai telepről a Tótvázsonytól Nagyvázsony irányában, a Tapolcára vezető úttal párhuzamosan haladó völgyig kell vezetni a szennyvizet.

Az első elképzelés szerint a tisztítóművet a falu alá, a falu után, vagyis a településtől nyugatra kívánták elhelyezni. Ekkor kellett közbe lépnie Pula vezetésének. Szerencsére, a hadakozás nem is volt hiábavaló.

A tisztító végül Nagyvázsonyban, a másodsorra tervezett helyen épült meg. Ma is ott található. Az ügy pedig szolgáljon tanulságul és példának az utókor, a község mindenkori vezetése számára.

A jövőre is kell gondolni

Az 1990-es évben, de már úgyszintén előtte, itt helyben is egyre bátrabban lehetett hangsúlyozni a község jelen és jövőbe mutató érdekeit. Az új országgyűlési választások kiírásának híre csak erősítette e gondolatot.

A jövőt meghatározó témák közül az előjáróság ülésein is napirenden szerepeltek: a járdaépítés, házhelyek kialakítása, az alginítbánya községi tulajdonba vétele. A Fő utcában pedig szükségessé vált a járda megépítése.

A szeptemberben megtartott helyhatósági választások során létrejött önkormányzatra maradt mindezek megvalósítása.

A 80-as évek elején a volt Inhof-kertben kialakított, és Kab-hegy utcának elnevezett kilenc házhely után újabb igények jelentkeztek.

Ennek megfelelően az előjáróság 1988. április 6-i ülésén határozatban rögzítette az alábbiakat: „a legmesszebb menően támogatja a helyben (a községben) házhelyigénylők ezirányú kérelmét.”

Igénybe vehető területről ekkoriban még nem esett szó. 1990. április 9-én azonban már konkrét terület is szerepelt. A határozat harmadik pontja kimondja:

„A későbbi időpontban megtartandó falugyűlésen kerüljön megtárgyalásra a major területén a házhelyek kialakításának kérdése.”

A téesz ugyanis hagyta összedőlni a jó állapotban lévő, kilencven férőhelyes, magtárpadlásos tehénistállót, és teljesen elhanyagolta a majort is. A major, illetve a házhelyek ügye is maradt az új önkormányzatra.

A község jövőjét és gazdasági lehetőségeit erőteljesen segítő és befolyásoló lehetett (volna) az alginítbánya községi kezelésbe, vagy tulajdonba vétele. Ez az ügy a téesz kemény ellenállásán bukott el.

A föntiekben egy kistelepülés, pontosabban egy törpefalu életéről, gondjairól, előjáróságának tevékenységéről írtunk.

Összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy az 1985-ben létrejött előjáróság egyik legfontosabb teendője, ha nem az első dolga: a rendteremtés volt.

REMÉNYI Antal

Hírek, hirdetések

Demográfia

Tragikusan fogy országunk lakossága, községünkben 1982-ben már csupán kettőszáznyolcan laktak, és a demográfusok 2008-ra száz főre sem becsülték az itt élők számát.

Mindennek ellenére, idén, 2005. január 1-jén immár kettőszázhuszonnyolcan voltunk bejegyezve állandó lakosként a körzeti jegyző hivatalában.

Azóta, sajnos, ketten véglegesen eltávoztak közülünk, ám megjött a jó hír, hogy idén még további három újszülött érkezik a pulai családokhoz.

Beszámíthatjuk azt is, hogy egy öttagú család telepedett le véglegesen a Kis utca elején fölépített családi házukba, ám eddig még nem jelentkeztek át.

Ez esetben az év végére településünk állandó lakosainak száma megközelítheti már a kettőszáznegyven főt.

Nem is beszélve az eladósorba érő lányok és a nősülésre érett legények remélhető szándékairól...

Ápoljuk hagyományainkat

Szép hagyománnyá vált tizennyolcadik éve, hogy a július végi Ignácz-napon, a hegyünk névadójának ünnepén hazajönnek a gyerekek, unokák, megtelik a hegy rokonokkal, barátokkal, kollégákkal és ismerősökkel.

Hagyomány lett a Szent Ignácz napi szentmise, ennek keretében hálaadás a bő termésért.

Hasonlóképpen, a délutáni műsor a szőlő-hegy bejáratánál, a BLÉNESI Ignác gyergyószentmiklósi fadaragó művész által készített Szent Ignácz-szobor mellett fölállított színpadon.

A műsorban szinte kizárólag pulai és környékbeli előadók, táncosok, énekesek, zenészek mutatták meg tudásukat.

A rangos előadók sorában köszönthettük a hegyen dr. SURJÁN László egészségügyi, és dr. HORVÁTH Balázs belügyminisztert, valamint HEITLER László festőművészt.

Előadóink voltak továbbá dr. VÉRTES László gerontológus, avagy ZALA Simon Tibor újságíró is.

Az utóbbi két vendégünk az év során sajnos végleg eltávozott közülünk. De emléküket itt él az ünneplők lelkében.

Megújult az első templomunk

Negyedszázad sem kellett Pula község újraterelítése után, és eleink máris hozzáfogtak a kis közösség római katolikus templomának építéséhez.

A máig álló Szent Flórián kápolna 1773-as megépítése óta hirdeti a falusi lakosság keresztény szellemiségét.

Az Ignácz-napi ünnepségre igyekvők örömmel láthatják, hogy néhány hete kívül-belül megújulva várja a látogatóit.

Ráadásul a névadó, Szent Flórián HEITLER László festőművész által fölújított képe is visszakerült a homlokzatra.

Eszterházy Károly Közalapítvány

Az elmúlt évekhez hasonlóan jövőre is lehetőség van a jövedelemadó egy százalékának fölhasználásáról intézkedni.

Mivel az alapítvány célkitűzéseinek megfelelően folyamatos teendőink vannak, kérjük, a jövőben is támogassa szervezetünket az egy százalékkal.

Az elmúlt évi támogatásokat ezúton is köszönjük.

Az alapítvány neve:

Eszterházy Károly Közalapítvány.

Az alapítvány adószáma:

19266844-1-19.

Színházi rendezők Pulán

Két lírai egyfőlvonásost rendezett tavasszal a Veszprémi Petőfi Színház Latinovits Zoltán pódiumszínpadán a falunkban élő művészpár, RIDEG Zsófi s CSONKA Zoltán.

A június első felében bemutatott öt előadásukat számos család is megtekintette a falunkból.

Professzorasszony a Nácihegyen

Nagyon kedves szomszédunkat, Kelet-Nácihegy első telkének tulajdonosát, dr. BORBÉNYI Zita főorvost, a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem (SzOTE) hematológiai osztályának vezetőjét az elmúlt év, 2004 őszén egyetemi tanárrá nevezte ki a Parlamentben az államelnökünk.

Külön öröm számunkra, hogy a sokoldalú tevékenysége mellett arra is jut ideje a professzor asszonynak, hogy a gyommentesítésünkről gondoskodjék, több mint háromszáz kilométer távolságból is.

Parlagfű és önkormányzat

Egy érvényben lévő kormányrendelet lehetővé teszi az önkormányzatoknak, hogy a hazánkban rohamosan terjedő parlagfű irtását hatóságilag elvégeztessék ama területen, amelyen a tulajdonos megfelelő időben nem tett ellene semmit.

Ugyanakkor a nagy összegű büntetés mellett a kaszálást vagy a szántást is meg kell fizetnie a tulajdonosnak.

A Náczihegyen idén láthatóan sokkal nagyobb gondot fordítottunk a parlagfűmentesítésre.

Mindössze néhány elhanyagolt kert várta s várja a gazdáját, avagy az önkormányzati képviselőket, valamint a növényvédelmi állomás szakembereit.

Elhunyt BALLA János

Életének nyolcvanharmadik évében elhunyt BALLA János, Pula község első végrehajtó-bizottsági (v. b.-) titkára.

Balatonfüreden temették, ez év június harmadikán. BALLA János a Fölvidéken született, ahonnan a lakosságcsere folytán került Magyarországra.

1950. június 1-jétől előbb jegyzőként, majd az első tanácsválasztások után, 1950. október 22-től végrehajtó-bizottsági titkárként dolgozott Pula községben.

Rövid pulai tevékenysége után, 1952 márciusától Papkeszi község, majd a Veszprémi Járás Tanácsának lett végrehajtó-bizottsági (v. b.-) titkára.

Ezt követően egészen a nyugdíjba vonulásáig az egész járásnak a kereskedelmi felügyelője volt.

Politikailag és gazdaságilag egyaránt mozgalmas időszakot töltött Pulán. Nyugdíjas-ként Balatonfüreden élt, haláláig.

Meghívó

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖVH) tisztelettel és szeretettel meghívja a település minden lakóját, apraját és nagyját:

Emlékezzünk együtt a falu múltjára, szépsége házáira, a régi élet tárgyaira, az itt lakó emberekre!

2005. július 29-én, pénteken, 18 órakor a Régi Iskola épületében (a Fő utca 35. szám alatt) bemutatjuk a település házairól készült régi és mai fényképeket is.

Az alkalom házigazdája KERTÉSZ Lajos polgármester lesz.

Köszöntőt mondanak: Dr. VARGA Kálmán, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖVH) elnöke, REMÉNYI Antal nyugalmazott iskolaigazgató, valamint ÉRI István ny. múzeumigazgató.

Minden érdeklődőt nagy-nagy szeretettel, valamint jófajta borral és ízletes pogácsával várunk.

SZÜCS Endre építész kiállítása

A pulai Régi Iskola épületében, a jelenlegi Falumúzeumban tekinthetjük meg SZÜCS Endre építész kiállítását is, aki így vall a munkáiról:

„Valamennyi házamat igyekeztem a hazai talajba gyökereztetni, segítségül hívva, vagy a környezetre jellemző népi építészeti hagyományokat, vagy a honi világszínvonalú szecessziót, vagy a kisvárosi eklektikánk esetlen báját.

A hetvenes években ez nehezebben ment, azután az egyre jobban posztmoderné és neoeklektikussá váló világunkban én is elszemtelenedtem, és egyre bátrabban csináltam azt, amit valójában mindig szerettem volna.”

A kiállítást KRIZSÁN András, Pula község főépítésze nyitja meg a 2005. július 29-én, 18 órakor a Falumúzeumnál rendezendő ünnepség keretében.

Régi pincét keresünk

Régi pincét venne a Náczihegyen CSONTOS János. A telefonja a következő: 06-30-984-2963.

Pulai guggon ülő sörtyúk

A tisztított csirke (avagy a tyúk) belsejét sóval, borssal, valamint majoránnával bedörzsöljük.

Masszát készítünk baracklekvár, barackpálinka, só, bors, őrölt kömény, zúzott fokhagyma, valamint egyharmad dobozos sör keverékéből, amellyel kívül-belül jól bedörzsöljük a csirkét.

A megmaradt sört a dobozban hagyva a csirkét ráültetjük a sörös dobozra. Megnedvesített sütőpapírral fölülről kétharmadig betakarjuk a csirkét, s óvatosan ráhelyezzük a tepsire, majd betesszük a sütőbe.

Fél óra múltán a sütőpapírt levesszük, és még húsz-huszonöt percig sütjük a piruló sörtyúkot.

Úgy, hogy a kivételre akkor kerüljön sor, amikor a levest már elfogyasztotta a család. Tálalása: a kiürült sörösdobozról levéve, fehér tálra ültetve tálaljuk.

"Minden jó rendtartásnak feje és fundamentuma az isteni félelem és tisztesség."
(A szőlőhegy eredeti törvénykönyvéből.)

MEGHÍVÓ

Pula Község Képviselőtestülete,
Német Nemzetiségi Önkormányzata,
és a Náczihegyi Birtokosok Baráti Köre

tisztelettel meghívja Önt és családját
a 2005. július 30-án, szombaton
18. alkalommal megrendezendő
Náczihegyi Ignác-napi ünnepségre.

Program:

10 órákor a templomban **sentmise** és könyörgés a bő termésért.
Az ünnepi misét **GERE Dávid Márk SMC**
nagyvázsonyi plébános, házfőnök celebrálja.

18 órákor A szőlőhegy bejáratánál a Szent Ignác szobornál:
Himnusz
Az ünnepet megnyitja **KERTÉSZ Lajos** polgármester.
Beszédet mond: **VARGA Béla** nyugalmazott megyei könyvtárigazgató.

A műsorban fellépnek: a **Nagyvázsonyi Dalkör**,
vezető: **BOCSKAY Zsuzsanna**;
PFITZNERNÉ CSEH Sarolta versmondó;
a **Pulai Ifjúsági Táncsoport**,
művészeti vezető: **PÁL Balázs**;
FÓDI Tibor, a „bakonyi betyár”, tárogatón játszik.

Ezt követően a pincéknél zártkörű családi mulatozás hajnalig (ki-ki saját szervezésében) a fogyó hold fényénél, életkor szerint a szabadtéri tüzek, a szerelem vagy a szeretet melegénél.